

nem non remitto solum, Sed etiam prope iter dico, uosque integros ad alia referuo, quæ post edêtur. Sed quanquam plurimi sunt apud uos, q̄ mihi etiam plus nimio fauent, unus tamen es tu Andrea magnanime cognomêto isto tuo gentilicio dignissime, quem equidem faciam pluriuni, Cum q̄ ex bonis ortus, & opib⁹ flores, et honoribus, tum uel maxime q̄ ingenio es elegatissimo, morib⁹ suauissimis gratia penè quadam (quicquid agis, quicquid loqueris, immo etiam si nihil agis nihilque loqueris) singulari, ac uultu denique ipso, quod dicitur, homines deuincis. Itaque nihil quenq̄ metuo, ubi tu mihi studeas. Nunq̄ enim male de Politiano sentiet, qui placere cum magnanimo intelleget. Vnum tantum est, quod à te nunc cōtendo, Cures pro reliqua in nostris rebus diligentia, ut q̄ minimum quali degerent ab origine, quæ mox uolumina formabunt, utq̄ ne illæ ipsæ quidem adnotatiunculæ omittâtur, quas marginibus adscripsimus. Inter eas uero êt locos puto tris, quatuorue ad sūmum reperies, ubi fuit excusatione utêdum, corrupti apud græcos exemplaris. Ad hæc uero facile procuranda, obeundaq̄, magis idoneum habere, magisq̄ ex usu tuo neminē possis, q̄ Alexādrum Sartium, Ciuem tuū literatum hominem, nostriq̄ studiosum, Tum (quod ego in hac re primū puto) neutiq̄ in amici negotio dormitatem. Vale. In Rusculo Fæsulano. Pridie nonas Maias. Mcccclxxxiii.

ANGELI POLITIANI EPISTO. LIBER QVINTVS.

Angelus Politianus Bartholomæo Scalæ. S. D.

Tu mihi superioribus diebus aperte dixisti, & abste auditum multi retulerunt, nō placere genus scribendi meum, propterea q̄ ascita nimium uerba, & remota conlecter, Me quoq̄ esse quendam (sic enim solent dicere) ferruminatorem. Vox enim hæc apud te significare iam diu corpiteum, qui uerbis istis paulo minus uulgaris ueretur. Nam Hermolaum Barbarum, quasi per iocum uocare ferruminatorem soles (ut audio) quia uerbum fortasse istud aliquoties ille usurpauisset, sed ego mi Scala, quemadmodum tibi facile cōcedo, uocem infrequentem non temere recipiendam, sic è diuerso cōtēderim, nō debere esse cuiq̄ fraudi, q̄ latinas, & apud idoneos reperi tas i usum reuocet, ac uetustis dare nouitatē studeat, nec uacare omni-

no patiatur, quæ temporum culpa, prorsus in desuetudinem abierunt. Etenim si quæ cuique obuia sint, ea tantum noster sermo recipiat nulla magis, quàm tabellionum lingua utemur. Ad Ciceronem uero, quod me reuocas, auctorem quidem latinæ linguæ summum, nec tamen solum, quæro quid aliis facias, quorum testimonia, uim sententiæ semper apud eruditissimum quæque habuerunt. Quæro item, quid uni saltem Varroni respondeas, qui quidem, sicuti Ciceroni palmam concedit orandi causas, ita latine loquendi sibi retinet. Quæro etiam, an quasi barbaros quosdam reicias, Liuium, Salustium, Quintilianum, Senecam, Plinium quoque utrumque, Multos alios præterea tot sæculorum suffragiis comprobatos, Præsertim cum diuersissimi etiam quidam, dubiam, fecerint palmam, uelut apud grecos Herodotus in historia, & Thucydides, Apud nos autem Liuius, & Salustius quid quod & Cicero dissimilimus Demosthenis. Nihil enim adici alteri, nihil alteri detrahi potest. uidelicet orationis illi succus, alteri quidem penè deest, alteri uero quasi superfluit. Cæterum cur hoc ipsum uerbum Ferrumino, tanto cum risu profertur? Cum sit proprium, Simplex, non male sonans, non obsoletum, quo nec Plinius ipse proprietatis amator, nec Iuriconsulti abstineant, qui uocabulorum sibi uim, iure quodam suo præteris uindicant. Eo ne igitur, quoniam semel, aut iterum sit usus Hermolaus merito aut contemnitur, aut irridetur? Multa tu quidem, credo, scripsisti, non multa adeo tamen edidisti, quæ uulgo ferantur. Sed historiam certe componis, longum opinor opus, & arduum. Quod ergo in te statuis exemplum, sine bonorum quidem auctorum uocibus utemur tuto? Fateor tamen rationem habendam, uel materiam, quam scribas, uel personam ad quam scribas, uel temporis in quo scribas. Non enim idem Ciceronis actiones, & Apulei Millefias Fabellas decuerit. Alia enim quasi lingua, qua ludimur, alia qua seria peragimus, Nec eodem sermone puerum, quo doctum hominem adloquaris, Nec rursus eodem modo ad amicos, quo ad ignotos, nec eodem ad principes, quo ad priuatos scribas. Quare Cicero quoque tuus, fortasse autem & meus, ita sibi dissimilis aliquando deprehenditur, ut non omnia perinde quæ scribit eiusdem prorsus esse auctoris uideantur. Sed te censorem Scala facile ferimus, hominem tot annos in literis, non sine gloria uersantem. Maledoctos quosdam ferre item non possumus, qui tamen ipsi quoque omnia exigunt ad Ciceronis gustum. Sæpe enim hoc usu uenit, & quidem cum magno meo interdum uel risu, uel stomacho, ut illa ipsa in nostris scriptis potissimum repre-

henderent, quæ bonis, emendatisq; Ciceronis exemplaribus reperitur, cum tamen ipsi uoces omnino barbaras p Ciceronianis usurperent, quas uidelicet excusores isti nouorum librorum Teutones peruersissime aliquando affinxissent. Iam præceptum illud Celsi, quod obiici protinus solet, ut tanquam scopulum refugiamus insequens uerbum, magis fortasse illo sæculo ualuerit, quo latine adhuc omnes loquebantur, q̃ nostro. Iure enim tum poterat argui, qui parum contentus foret ætatis suæ uocabulis. Nunc autem uulgo latinus sermo nescitur, Nec à nutribus iam, sed à magistris discitur, Apud quos certe nulla magis haberi uerba & usitata debent, & recepta, q̃ quæ de ueteribus illis magnorum auctorum thesauris proferantur. Hæc ego ad te libere quidem, sed & amice scripsi mi Scala, non tam me ipsum uidelicet asserens à risu tuo, quo equidem non offendor. q̃ Hermolum ipsum Barbarum leuiter defendens, hominem sæculi nostri eruditissimum, deq; literis, & philosophia, dum uixit optime meritum, licet autè mihi per te (ut opinor) quæ tua est in rebus omnibus æquanimitas sentire aliud omnino in literis, q̃ tu sentias, dumodo nulla inter nos amoris, hoc nomine, beneuolentiæq; mutuz iactura fiat. Val. viii. Kal. Ianuarias. Mccccxxxiii.

Bartholomæus Scala Angelo Politiano suo S. D.

Onuenerant in coronæ modum quidam docti uidelicet, & literati homines, ac cum de studiis (ut ferè fit) sermo incidisset, de diuo Hieronymo frequetior oratio fuit, ut ne uerba quidem ante æterni iudicis tribunal, q̃ Ciceronianus, non antè christianus esset taceretur. Theodorus Gaza, qui & ipse forte aderat, nit profecto quantum possum ego iudicare de literis, præclara eloquentia, ridens facere admodum quæstus dicitur iniuriam uiro sanctissimo immeritisime illatam. Ita cum risu soluta contio est. Sed quorsum fabella inquires mi Politiane, delicta urbis huius? qm̃ & mihi quoq; nunc Theodoro aliquo opus est, qui eximat de Ciceronianorum grege. Nam quis est tandè, qui me usq; huiusmodi notauerit? Qui ne ita mediocriter quidem eruditos cõnumerari iure queam. Sum eni q̃piam de populo (si nosse me uis) eloquentiæ latinæ studiosus, affectatorq; atq; admirator bonarum artium, ipse tamen triualem uix aliquam eloquentiam, doctrinamq; cõsecutus. Nam testes profecto, qui id ad te mendacii detulerunt, falsum te nimirum habuere, ne me in dicta

Quintus

dicta causa condemnes. An ego Salustium, an Livium despererim?
 quorum altero nihil in scribendo ingeniosius, aut exactius credide-
 rim, alterius grauitatem orationis, atq; maiestatem admirari satis pro-
 meritis nemo potest. Nam quod de Quintiliano addis, & Seneca, &
 Plinius ambobus, diuersa ratio est, ualde quidem tum rebus ipsis, tum
 elocutionis genere disparibus. Sed quando ad has me modo discepta-
 tiones eleganti epistola tua reuocauisti, Agam ego tecum iam amici-
 us, ut uoluisti, & liberius. Non enim stilum ego duntaxat non pro-
 bavi tuum aliquando, quia nimis affectata uideretur oratio, sed &
 alia fuerunt, in quibus à tuis ego opinionibus facile dissentirem. Neq;
 unq; satis dignam putavi causam, quæ tantas turbas cerneret, ut Vergili-
 us scriberetur pro Virgilio, siue à uerendo, ut uideri uelle uis, quia &
 parthenias dictus sit, siue à uirendo, quod multo magis placet. Quid
 tandem flagitii est, si hoc, uel illo potius modo pronüties: minutior
 (mihi crede) res est, q̃ quæ bona diutius ingenia distorqueat. Idem de
 duobus quoq; aduerbiis dixerim, totiens, & quoties. Placet tibi ea scri-
 bi, absque .n. litera, & arbitror auctorem habere te, ac causam cur ita
 placeat. At uideatur aliter Prisciano nobili grámatico, idq; usus com-
 probauerat. Num capitale fuerit. Siquid peccaris tale. Nam intellego
 quod dici contendis oportere, ab frequentiore scribendi usu reuoca-
 uisti, ut isto iam exemplo, & cópremo, & redemo, ut alia multa præ-
 termittá, nō cóprimo, & redímo dicendū sit. Et q̃dem ista fortasse me-
 lius. At idigna certe, tot tantisq; studioforū hominū digladiationib⁹.
 Adulescentē quoq; dicere te, pro adolescente aiūt, quā ego opinionē
 tantū abest ut p̃bē, ut tetrasticho et olī cū ex aliis quoq; idē audiuiſſē,
 sūm p̃secutus, neq; alienū mihi nūc uidet, si hoc id loco appoſuero.
 Nunquid adulescens, *à uē mē uir p̃r* ut aduſor
 Fiet & a cauda nomine, nomen erit
ai q̃ uē mē uir p̃r nomen tolle ergo pudendum
 Censeo, quodq; adolet Papiriane uoca.
 Plura sunt huius generis, quæ præterire nunc necesse ē, ne fiat fortasse
 fastidiū hic lectoribus. Ferruminator tñ de quo tu tā multa, dicendus
 ē prius, qđ uerbū sicuti asperū natura p̃nuntiatu ē, ita min⁹ usu emol-
 litū arbitror. nisi eo p̃prie utaris, & necessitate significandi qđā, ut illi
 ipsi quoq; affers testimonia factitalle mihi uident, fugiendū ē. Ad alias
 enī res notas duriter trāſſer. Et r. qđē litera natura aspera ē. *trā p̃r*
trā p̃r *ai q̃ uē mē uir p̃r* ait Dionys⁹. Poetæ quoq; & ipsi, atq; oratores, si quā res
 iciderit paulo crudiores, ut eas expmāt accommodat⁹, asperitq; uerbis,

Crebrius inferunt eas dictiones, quæ eius soni plus habent. Si enim geminaueris multo rugire uidetur asperior, uti in terra accidere uidemus, & terra, Cuius ne ferre quidem stridorem aures quorundam possunt. Quid curro: non ne strepitum etiam præ se uidetur ferre currum. Quid ite carri Nū Canthorum quasi fragore quodam pertundunt auditi. Ex eodem uidentur genere error, maræ, Sufurri, Barri, Horror, Ferrum, Terror, & huiusmodi sexcenta, quæ enumerasse ab re est. Adde quod adeo absoletum puto, ut uix è plurimis unum inuenias, qui feruminandi uim naturamque nunc planè teneat, ut unde sit dictum. Nam si Liuius ferumen posuit pro bitumine, aut bitumen est ferrumen, aut aliud quidam, quod ego ignorare me fateor, neque inueni adhuc, etsi multum diuque quæsiuerim, qui scire id se profiteretur. Nouisse arbitror te tamen, atque Hermolaum uirum certe in literis iis nostris minime contemnendum, qui ita et utamini libere, atque insolentiam uerbi defendatis. Hermolaum enim etiam sum ob uirtutis excellentiam admiratus, ne dum feruminatorem non niserim. Nanque inter eos, qui hac tempestate bonis artibus excelluerunt libenter connumerem. Verum ut quod sentio fatear è nostris temporibus, plus spei mihi uidetur illa præstare, quæ rei. Ac soleo id sæpe cum Landino nostro quicum propter commune literarum scribendi publicæ munus congregior frequentius, neque est de quo colloquamur, quæ de ista uestra humanitate auidius, Soleo inquit antiquos nos appellare hominulos, qui & si ipse quoque multa scripserit apposite, atque eleganter, ediditque, ut inde sublimere scriptis suis possit, si uetustatis candissimum illud splendorem non attigerint, Nihilominus tamen quæ uiri modelia est, haudquaquam repugnat obstinatus. Plurimum uero nescio quid ego, uidetur huic ætati tribuere. At ipse cum rem militarem, cum literas, cum philosophiam, cum picturas, sculpturasque nostras, reliquaque ætatum ornamenta considero, & confero cum uetustioribus, quid putas: cadunt animi, pudetque incipit nostrorum studiorum, Nisi Astrologia forsitan redimat, & solatium afferat prostratis. Quæ ad id iam insaniam redegit nonnullos rerum profitentes futurarum scientiam, ut ne uespertilionum quidem, aut papilionum, & cicindellarum motus ullos fieri sine fato putent. Verum enim uero non frustra erit opinor ad nepotes, & posteritatem prouocatio, Et profecto tua maxime opera, qui meliorem nobis legendo, & docendo Florentinam reddidisti iuuentutem, Multa iam & magna, uidentur iacta esse fudamenta gloriæ literarum, sed non dum ad frugem (Quod dicis) peruenit, nisi me aut iudicium

Quintus

cum animi mei, aut desiderium consequenda tante dignitatis fallit. Atque in desiderio quidē antiquo proverbio, uel celeritas mora est. Nūc uenio ad eum locum, qui est i tuis literis, descriptis meis, ut hac quoque dare, quod est non differar. Quae scripti ego quidē, parū multa sunt, edita uero nulla, nisi quae aut imprudentiore in aetate pueriliter penē exciderunt, aut extorsit necessitas. Non enī digna mihi uisa sunt, quae in manus eruditorum emitterentur, ut autem legerentur ab indoctis non fuit desiderium, quid enim nisi uanum inde, atque infructuosum expectandum fuit? Contra illorum opinionem, qui prius etiam quā arrameritum (quod aiunt) exauerit, informatores habent librorum paratos, & multa millia eiusdē scripti exempla per Italiam, orbēque terrarum legenda disseminant, ut quasi latioribus ex campis uberiores famae suae fructus percipiant, Ingenti profecto de se potius, deque uiribus scribendi suis, quā de aliena uirtute proferre sententiam uidentur. Id tamen inest in re periculi (nisi fallor) quod quae ita edideris, non in nonum pressa annum (quod Flacco placet) si quid humano more aberraueris, ad limā uix redire possunt sine dedecore, quod etiam quibusdam, qui festinatius sua impressere accidisse certum est. Sed detur ista uenia doctioribus. Quonam pacto feremus eos, qui rerum ignaricuntiarum, blatterant tamen & ipsi multa, atque oblinunt, nec dum finita informāt, unde sunt Nymphales, quos uocant, Unde Morgan tes Dryadesque, & infinita penē monstra, quae uulgo decantantur, ut uel hinc facta nota aliqua uideatur informatumque arti, quae istam occasionem praebuerit indoctis, doctisque ita insaniendi. Ut sit uerum illud quod dicitur, Nihil beatum esse ab omni parte. Sed certe sum longior amoris uinculo extractus, quo te complector, coloque atque admiror, quae restant, Restant autem plurima, agemus coram melius, cum uoles, uel domi ociosius, Si forte plebeias spectatorum turbas uereamur. Vale. Domi. Pridie Kal. Ian. Mccccxxxiii.

Angelus Politianus Bartholomeo Scala suo. S. D.

Ta respondebo ad epistolā tuā Scala doctissimē, qua mihi multa, sed leuicula obiciis, ut iocer iterū tecū liberius, & ca- uiller, qđ quoniā, & liberale ē, & ad imitationē tui susceptū ē nobis, credo nō succēsebis. Ac primo quidē (quod ueretur) ne te inter Ciceroniāos numerem, suspitiōe ista fallā te libero. Nec ē cur Theo- dox. desideres ob id aliquē, tale nihil de te (crede mihi) hoiēs existimā-

M^m 1208. Bismuth - Vened
Luz & perles sur d'or d'Vp.

Nec uero ego id unq̄ dixi, nō sū tam temerarius, nec audax, nec mē-
 dacia qui loquar libenter. Nam quod Liuiū modo, & Salustiu pro-
 bas, Quintilianū, Senecā, Plinius ambos reiciis, causa est opinor qd̄
 ocium tibi nondum fuit historiam scriptitanti etiam horum uir-
 tes inspicere. Sed & affectatam uideri tibi orationem meam facile pa-
 tior, quoniam dictandis epistolis scriba publicus assuet⁹ probare cū
 stilum maxime debes, qui à uulgarī consuetudine minus abhorreat,
 Nec in eo tu reprehendendus tamen, quoniam plerūq; ad indoctos
 epistolæ istæ ueltræ mitti solent, Nos cōtra, qui iuuentuti uetere scri-
 pta praelegimus, delectum habere uerborū, sententiārumq; didicimus.
 Nec ipsi nobis ut auribus indoctoꝝ seruiremus eloquentiæ meliorē
 partem sponte abscedimus. Hoc uos affectatū forte putatis, quo ma-
 iestas quædam potius linguæ continetur, & sanctitas. Ex quo Salu-
 stium quoq; ipsum, quem iure mecum probasti, quidam tamē ut af-
 fectata scribentem nouissimo Epigramate incellerunt. Iam quod mi-
 nuta quæpiam, quæ ad orthographiā potissimū pertinet, adeo im-
 pbas, ut penē Tragedias exites, Rogo te mi Scala, ne mihi inuidiā
 istā facias, nec ob id turbas cieri, aut studiosorū digladiatiōes misceri,
 aut distorqueri bona ingenia clamites, propterea quod Vergiliū scri-
 bere malo, q̄ Virgilium. Non enim puto, ad Pileū seruos ideo uoco,
 non aduersus optimates armatam multitudinem concito, quin de-
 ierare tibi persācte possū, nunq̄ nūc ob eā causam, nec cū quopiā uer-
 ba cōmutasse, nec in eo mihi aliquem repugnasse præter te unū. Diu
 uero ista, qualiacūq; sint, nō iuuentus mō nostra, sed & doctores ple-
 riq; pronis auribus acceperunt, ut nec Landinus ipse præceptor olim
 meus, nunc autem utriusq; nostrum collega, magnæ uir in literis, &
 auctoritatis, & celebritatis, aliter iam pronuntiet, quam Vergilium,
 Quod sit uir Virgilium maior, nō equidem clamo flagitium te facere.
 Quid enim mea id refert? Non te scilicet docēdum suscepi, sed Flo-
 rentinam iuuentutem. Cæterum de isto quidem, quæ dicenda uide-
 bantur, abunde in Miscellaneis exposui, simul iis respondi obiter, q̄
 modum statuere nostræ industriæ conabantur, Ac me in crimen uo-
 cabāt, quod ad hæc minuta, & uilia nō conuiuerē, quasi uero ista me
 uel à linguæ utriusq; uel ab ipsius deniq; Philosophiæ, cæterarūq;
 artium bonarū professione auocauerint. In qbus iam multos annos
 magno quidē cū labore, nescio uero an & cū laude adhuc aliqua uer-
 sor. Nam quod me credidisti Vergiliū putasse auerendo deduci, risi
 fateor, nō mediocriter, quis enī ad te ista detulit, quæ ne cogitauī qdē
 sed a uidi

Quintus

Sed audi ad cætera, de quibus adhuc nihil quicq̃ mandavi literis, ne,
 me nugis duntaxat istis censeris putes. Totiens & quotiens defendis
 auctore Prisciano, ceu uero non & ipse hoc semp affirmauerim, ana-
 logiã quidem postulare, quoties, toties, sicuti decies, & milies, Priscia-
 no autem auctore, etiam n. literam in his duobus, ut in illo, multo-
 tiens interponi. Nec uero negat Priscianus, & sine litera n. utrunq̃
 usurpari, Sed & n. ait interponi. Quoniam credo, quibusdam rectius
 ita tum uidebatur. Esse autem hoc uitium, seræ iã, & affectæ latinita-
 tis, aduerbium quoq̃ illud multotiens testatur, quod arbitror apud
 idoneos, non reperies. Illa uero ætas, & item paulo superior, centies
 quoq̃, & milliens, Item uicensimus, Tricensimus, interposita n. litera
 usurpabat, quod in Pandectis ipsi archetypis Iustiniani Principis, ut
 erratum librarii semper inducitur. Iam intellego ut dicam, potius q̃
 intelligo, uetusis exemplaribus adducor, præsertim, si nec grãmatico-
 rû repugnet auctoritas, nec analogia. Sic eni intellego uidetur, ut pel-
 lego. Tû ab iterlego formari ait hoc uerbû Priscianus. r. litera i. l. con-
 uersa, sicut à perlego illud pellego. Rursusq̃ idẽ, quo loco e. uerti ait i
 i. alego affect diligo. De hoc aut̃ intelligo penitẽ tacet. Postremo alibi
 quoq̃, & itellego inq̃ itellexi, qđ antiq̃ dicebãt iterlego iterlexi uidet̃
 igitur ut interlego apud antiquos fuit, de quo uersa. r. litera in. l. post
 modo itellego sit factû. In adulescentẽ uero tetraesticho ẽt lufisti, uer-
 ba scilicet græca, latinis admiscẽs, ne pdidisse operã te credam, quod
 homo senex, i græca schola sedere cõperis sub magistro, Catonẽ puto
 illũ Cenforiũ æmulatus. Et sunt qđã tui familiares, qui latere cauillũ
 nescio qđ in calce dicãt istius epigrãmat̃, quod eqđẽ, nec agnosco,
 nec credo. Nã & tu homo prudẽs non temere ieceris in altæ, quod i
 te facile reiiciat. Et me adeo mox nõ pœnitet, ut si turpicule, aut ne-
 quiter q̃piã dixeris, p̃tinere id ad me non credam. uerũ ut iocos tuos
 omitam, Si modo ibi ioc̃ est ullus, Rogo te unde expiscatus adulã-
 di uerbum græco intellectu deduci à cauda, nulla penẽ inter se simili-
 tudine, cum transpositis potius literis credatur ab adludẽdo. Sed adu-
 lescentem scribi negas oportere u. litera, cum adoleo dicamus, Quæ-
 ro autem ego nunc abste, cur non inde adoltus, potius q̃ adultus. Vi-
 delicet nescis, q̃ta sit hæc cognatio inter se literar̃, Nec apud latinos
 modo, sed & apud græcos, Aut te illud saltem fugit nouiciam fuis-
 se o. literam, Quæ etiam aliquæ Italiæ ciuitates caruerint, & eius
 loco u. posuerint, ut Tusci nostri, & Umbri, Quo nomine in uetu-
 stis adhuc urbis monumentis, & Sacerdus, pro sacerdos, & epistulis

pro epistolis, & nungento, pro nongento, multaq; item, ad id ex-
 plum cōspiciuntur, Quæ tamen ego, nō omnino sequor. Sed & cur
 non sequar certa ratio est, Atenim adulescens, non modo in ueni-
 bus libris cum litera. u. plerunq; reperitur, sed & tertiam quoq; à fine
 producit syllabam, contra originis naturam, quod ille idicatur uersus.
 & leuis ille deus, cui semper adulescentum, Sicuti apud Maronem
 Vpilio, Sicuti forte apud antiquos omneis Iucūdus. Nec pro his ta-
 men ego, ut pro aris, & focis pugno. Tārum admoneo leuiter studio-
 sos, quid obseruem. Sæpe item (quod Cicero ait) scientiā mihi refer-
 uo, usum loquendi populo concedo. Ceterū quod multa prætere-
 te dicis i hoc genere, ne lectorib; fastidiū parias, quæ sunt quæso ista,
 quæ præteris? An Carthaginiēsis, qd ego dicere malo, q̄ quod uulgo
 soletis, Carthaginen sis. Quid autē habetis præter iueteratum diu e-
 rorem, quod hic obiciatis? Principio ille ipse Priscianus, quē tu nobi-
 lem grāmaticū uocas, Carthaginiēsem dici regula præcipit. Post hoc
 illius auctoritati plurimū uidelicet addit Ennianus uersus, quē Tul-
 lius citat. Hostē qui feriet mihi erit Carthaginiēsis, Si enī Carthagi-
 nensis legatur metru (sicuti uides) claudicauerit. Postreō libros quoq;
 pferre possū, quādo uoles cōplureis uetustissimos, Possum & Epigra-
 ma citare, qd i antiquo Marmore icisum Romæ adhuc i Transibe-
 rina regione spectat, quæ nostræ obseruationi subscribat. Sed ueni-
 iā ad Ferrum iatorē, quē tu uitas (ut utar Flacci uerbis) cane per?
 qui, quo si utendū nō est, ppter ea quod literā habeat. r. geminatā pro-
 fecto isto exēplo mi Scala, nec tu ferrū militi iam, nec agricolæ Ter-
 suam relinques, imo nec marrā. Nam tot errata illa tua uerba (sic enī
 iocari libet) hoc est, quæ habeat. r. literā geminatā, non minus utiq; in
 usu sunt, q̄ quæ mollia putas. Ac si audiendus mi Scala sis, cogemur
 omnes iam lallare pueriliter, Et quod ridēdū sit, ad Alcibiadis labda-
 tismū confugere. At si proprie utare inquis, fortasse nō pecces, Sed si-
 tum si trāsferas. Quasi uero aut hoc tralationi repugnet, aut non sit
 sæpius apud bonos quoq; auctores, uerbū hoc de suo in alienū domi-
 ciliū imigrauerit. Nā quod ais nescire te, qd nomie ferruminis usor
 petur, equidē ignosco, Nō enim fortassis euoluere grāmaticos nostras
 græcis occupato licuit, a qbus enarra. Pro bitumie autē cur accipis
 nō uideo, cum pfitcor idicatur. qd apud Liuiū ualeat, modo tu locū
 ostēdas, ubi Liuius utatur. De Hermolao tu qdē prudēter, qd exultat,
 iuidiā credo metuens. Sed redi quæso mecū in memoriā, q̄ & tu cum
 ardēter supioribus diebus accusaueris, Et ego cōstanter defenderi. Nec
 enim

Quintus

enim ob aliud infamastis hoc ferrum inandi uerbum, q̄ quod illo est
 usus Hermolaus, Nam in meis certe adhuc scriptus non reperitur. Est
 & aliud quiddam, quod me fateor in epistola tua, ualde mirari. qui
 enim derogas plurimum sæculo huic, in quo uiuimus, parumq; pu-
 tas eruditum, si cum ueterib' conferatur, idem tamen, sæculi eiusdē
 tantum auctoritatibus mecum pugnās. Sed & arrogātes temerariolq;
 iudicas, q̄ sua scripta publicent, ac propagari formis patiantur. Quasi
 uero qui recte scribant, non eo pacto, pluribus etiam profint. Isto
 utantur consilio tuo, qui miseras chartas oblinunt, ut eas uidelicet p-
 petuis tenebris sepeliāt. Me uero, nec pudeat emendare sequentibus
 scriptis, si quid in prioribus, quandoq; deliquerim, quo uidelicet. ut
 quidam inquit, & scribendo proficiam, & proficiendo scribam. Nec
 enim minor eo nomine, uel Hippocratis, uel Augustini, uel Cicero-
 nis est gloria, quod publicata diu à se quædam, nouis subinde editio-
 nib' damnauerūt. Sed uideo me longius, dum pluribus epistola tue
 quasi capitibus respondeo. Dabis ueniam (quæ tua ē humanitas) nō,
 loquacitati modo, sed libertati quoq; meæ, quorum alteri occasio-
 nem tua dedit epistola, ad alteram me inuitauit exemplum. Videa-
 tur aut, nescio quo pacto, decere amicos, ut in sermonibus, ita etiā in
 epistolis, quædā inter se, q̄ si uellicatio, qua solitos uni plurimū Socra-
 ticos illos, emūctæ naris homines, accepimus, ut uidelicet in dicendo
 eruditionem, in audiendo patiētiā experirētur. Vale. Florentiæ

*lib. hypocr. isagog. edidit
 ap. publicata nouis, fundit
 damper*

Bartholomæus Scala. Angelo Politiano. S. D.

I xin tibi Edentulum esse mesum ante protestatus, cum so-
 d netibi ætate iam cōfecto, atq; effato uiribus, rem fore, sum-
 uerus, Iubeo receptui canant signa. Non commiserim mi-
 Politiane, ut his conditionibus isto me ludo includam. An ego iner-
 mis, imbellis, ignaus, tremulus miles descendā in puluerē, & in cam-
 pum ad insulsā, ac ridiculā uelitationem. Nam cū Hercule cōgressus,
 quem tot, tantq; euieta monstra transferunt in celum, herbā do-
 iam iam, manūq; & serues uictum precor. Ne sæui, triumphī die du-
 ctus, inter captiuos addere ad pompam potero, atq; ad numerum. Nā
 certe agere potes (iam mihi uidetur) non de literis modo nostris, Sed
 et de literis quoq; ipsis Triumphum, Quod me ita dignum pu-
 taueris, cui adeo accurate respōderes, quodq; tantū scribendo hōe-
 flaueris, atq; extuleris, etiā supramodum, et si is semper mihi fuit tuus.

Tamen hac quoq; noua in me nunc humanitate, debere tibi *machi* fateor. Admirabilis est profecto ornatus epistolæ tuæ, Doctrina noua planè, atq; incredibilis, inusitata, incomparabilisq; facundia. Ea habes, quid sentiam de scriptis tuis, etiā chirographo confirmatum, siquid maliuoli obloquerentur. Ipse cum his uulgarioribus epistolis, ut feci hætenus, me oblectabo, contentus hac obscuriore *lore*. Quando præclariora, uos nati annis (ut ferūt) melioribus occupauistis. Tu certe, præter cæteros, mi Politiane, naturæ multum debes. Illa tibi ingenium istud, quo agere tam multa, atq; memoriam, qua omnium serèrerū, reminisci potes, dedit, ut corporis modo, prætermittam dotes. Quæ non nihil, & ipsæ habere, à quibusdam putatur momenti, ad felicitatem, & fortunæ commoda, quæ profecto iuuare, natiuam uirtutem nisi ipsa se se deserat, uehementer solent. Cæcus fit funditus, qui hæc non uiderit. Cæterum sine epistola, nam melius id fieri coram puto, Cum opportune agi res possit, omnibus de rebus, quibus describis, est enim, quod dici contra possit, transigemus, Val. Mccccxxxiii. Florentiæ.

Angelus Politianus Bartholomæo Scalæ, suo S. D.

I tu edentulus mi Scala, tua tamen fuerat dentata epistola. *f* sensi equidem, Nam penè morfu me fregit, et pepercit illa tamen non nihil, atq; ita mecum ludit, ut ura interdum cum catello solet. Stultus ego, qui non statim ueterano, toties coronato cessi uidelicet Tyrunculus adhuc, ense leuis nudo, parmæq; in glorijs alba. Tu tamen Magnifice hoc, Sicut alia, qui ne dignū quidē me putes ira. Nā quod Hercules abste uocor, nō mihi ob id placeo. Sic n. pigris canibus (ut inquit ille) nomē erit. Tigris, Pardus, Leo. Vice, re autem nō magis te potui, q̃ Herculem, ridiculi apud Philostratum Pygmei, quos ille omneis correptos, leonis pelle inuoluit. Cæterum triumphare de literis, nō est meum. Quando enim mihi illæ hostes Gotthorum laus ista, et Hunnorum, non mea est sed & occupare præstantiora qui potui quæso: qui quidem te contionante forsan adhuc in cunis uagiebā. Postremo, si quem tibi honorem habui mi Scala, merito tuo me fateor habuisse. Si quid rursus te pupugi per iocum, iā nunc equidem muto factum. Quod uero laudes in me tantas, ore pleno congeras, amor in causa. Sed tamen hoc ita interpretor unam mihi laudem hanc esse laudum omnium maximam, quod abste me

rui

Quintus

rui laudari etiam falso. Si quid est, quod agere preterea coram uelis,
nulla mora in Politiano tuo. Vale.

Bartholomæus Scala Angelo Politiano S. D.

Anq̃ qui asperiora prægustauerunt, si deinde in mitiora inciderint, sapere uidetur dulcius, ita sum ipse modo isto Saccharo tuo, istoq; nectare epistolæ recreatus, atq; ut quod est facer, nescio modo acciderit, quæ scribuntur à te cuncta, tuum sapiunt salem, ac te referunt. Hoc, quod postremo ad me misisti muneris magis tuum est, scilicet concitauisti ego te, ut uideo plusculum, & in causa fui ipsemet mihi commutati stili. Ego floribus austrum perditus, et liquidis immisi fontibus apros. Virgiliano prouerbio, Et oleum immiscui liquidæ lixiuiz nostrû. Sed redii in uiam, et mihi crede, quæ minus habent concitationis, atq; animorum grauiora sunt, quod tamen forsitan poetæ negauerint, quorum buccina sæpe inflatione melius complet aures. Dedisti iam errori ueniam, quod te dignum fuit, sic Heroes quondâ magnanimos factitasse accepimus. Ac tibi quoq; illud apud Maronem dicitur. At tu Romane memeto, & cætera. Nosti carmen, generosa profecto mens, quæ aut non comouetur iniuriis, aut acceptarum, uel inulta obliuiscitur. Quod dixi te de literis triumphaturum, non eum sensum habet, ut ego te literarum dicere hostem uoluerim, quarum professoribus nihil est, aut tua domo, aut te ipso hospitalius, sed sunt illæ loco positæ excelsæ, atq; aspero, Et qui cupit optatam cursu contingere metam. Multa tulit, fecitq; puer, sudauit, & alxit. Te nihil deterruit, nihil reuocauit, nõ anni domus te decem, non mille carinz. Tulisti de literis triumphum, id est eas habuisti in potestate, quæ immortaliter te admodum gloria decoraret. Neq; Gotthi mihi triumphasse de literis, aut omnes illæ Barbaræ gentes uideri solent. Quippe quæ eas ne norint quidem, neq; nomen audierint, ne dum adierint armis, atq; expugnauerint, nec solent ille quidem machinas uereri præliares, & tormeta, studio, atq; officio leniuntur, ut noster de literis apologus fortasse non usq; quaq; insulsus nititur ostendere, nec qd de occupatis à uobis locis scripsi, penitus absurdum est. Nam & posteriores in euangelio operarii non minus mercedis retulerunt. Fortunatiora certe sunt ista tempora, quis negauerit: nostris temporibus, quantum ad literas saltem pertinet, uoco autem nostra, uagitus illius tui tempora, In quibus & librorum, & præceptorum, ex